

CONFERÈNCIA - PRIMER ANY DE LEGISLATURA

TEMPS DE CANVIS

Palau Robert (Barcelona) – 16 de desembre de 2004

Res no resta immòbil.

De la mateixa manera que el nostre planeta gira contínuament sobre si mateix i alhora al voltant del sol, així com el sol es trasllada i les galàxies es mouen, els pobles, les societats, també giren, canvien i presenten contínues transformacions.

Sovint no percebem aquest moviment continu. En aquest moment, tot restant aquí dret davant de tots vostès, m'estic traslladant per l'espai a milers de quilòmetres per segon i tots plegats no en som conscients. Així mateix, la societat catalana gira a gran velocitat, malgrat que no ens n'adonem.

El món, i Catalunya no n'és l'excepció, està canviant molt. De fet, les societats estan sempre en evolució, sempre en moviment, però uns cops de forma més accelerada que d'altres. Ara ens trobem en **un moment de canvis accelerats**: l'esclat de les **noves tecnologies** de la informació i la comunicació, la **globalització**, els **corrents migratoris**...

La nostra societat esdevé desconeguda amb relació a l'existent no fa gaires anys: la incorporació de la dona al món laboral, la legalització dels matrimonis homosexuals, les noves concepcions de família, l'envelliment demogràfic, les noves necessitats socials i les consegüents demandes socials.

Al nostre voltant, les coses també canvien.

La **UE s'amplia** fins a 25 membres i presenta un Tractat constitucional que configura una nova Europa que, tanmateix, continua basada en les decisions dels estats i segueix deixant en segon pla el paper que hi poden i que haurien de jugar les regions.

Tots aquests canvis **obren interrogants**. Interrogants al voltant de si els **instruments polítics** de què disposem estan preparats per a afrontar com cal aquestes transformacions.

En aquest punt, cal no oblidar que els instruments juridicopolítics no són legítims si no és per voluntat de la ciutadania, del poble que posa a les seves mans l'ordenament i l'autoritat, cercant pau, benestar i seguretat per als seus membres. Les societats evolucionen i, en conseqüència, els instruments polítics, en tant que estan al servei de la societat, també han de fer-ho.

La necessitat d'adaptar-se als canvis comporta, primer de tot, decidir què és el que volem; és a dir, en el nostre cas, replantejar-nos quina Catalunya volem. Un replantejament obert i ple de possibilitats. Un replantejament a fer des de la perspectiva de l'objectiu comú, que uneix i que fa sumar esforços, per a gaudir d'un país definit per conceptes com benestar, llibertat, pau o convivència.

Cal, per tant, obrir una nova etapa per a Catalunya. Una etapa que ja hem encetat. Una nova etapa en què cal redefinir tant la **relació amb l'Estat espanyol i amb la UE** com l'organització interna del nostre territori; en què cal redefinir les competències de la nostra Administració i el finançament; en què cal posar sobre la taula els instruments polítics de la Catalunya del segle XXI.

Així doncs, en temps de canvis, Catalunya inicià també un període de **canvis** en l'esfera **política** que, a partir del resultat de les eleccions al Parlament, començaren, just ara fa un any, amb la formació d'un nou Govern, integrat per **PSC, ERC i IC-V**. Es configurava així un Govern plural, diferent del que hi havia hagut durant 23 anys.

A propòsit, un incís: aquest pacte de govern va representar un sotrac important en la vida política catalana i, a la pràctica, es van trencar alguns **ponts** de relacions, fins i tot personals. Es va generar un moment difícil que encaixava poc amb el que fins aleshores havia estat allò que es coneix com *l'oasi català*. Hi hagué respostes molt dures a aquella decisió. Ara, un any després, tinc la percepció que s'han començat a reconstruir aquests ponts, que s'han posat les bases per a refer el diàleg Govern oposició, que és imprescindible perquè el nostre país assoleixi les fites que ens marquen els reptes del futur.

Uns dies abans de la formació d'aquest Govern, vaig ser escollit, d'entre les diputades i els diputats de la nostra cambra, **president del Parlament de Catalunya**. Un gran honor, una enorme responsabilitat, un repte apassionant.

M'afegia així a la **llista de presidents** del Parlament de Catalunya que des de **1932**, alguns d'ells a l'exili, s'havien succeït en aquest ordre:

- ▶ Lluís Companys i Jover
- ▶ Joan Casanovas i Maristany
- ▶ Josep Irla i Bosch
- ▶ Antoni Rovira i Virgili
- ▶ Manuel Serra i Moret
- ▶ Francesc Ferreres i Duran

- ▶ Heribert Barrera i Costa
 - ▶ Miquel Coll i Alentorn
 - ▶ Joaquim Xicoy i Bassegoda
 - ▶ Joan Reventós i Carner
- i
- ▶ Joan Rigol i Roig

Políticament saben que sempre he **militat** en l'independentisme **democràtic d'esquerres**. Una nació justa i solidària, una nació oberta i lliure, per dir-ho ras i curt, és el referent immediat que penso que cal aconseguir políticament. Per tant, presidir el Parlament de Catalunya, esdevenir la segona autoritat política del país, implicava a més una forta càrrega ideològica –si vostès volen, un plus afegit– a la simple gestió d'un càrrec d'aquestes característiques, i així ho vaig manifestar ara fa un any.

A efectes pràctics, passava a presidir un **Parlament** que tenia l'obligació d'**adaptar-se –i que volia adaptar-se– als nous temps**, als canvis que necessitava la institució per a poder ser útil, eficient, eficaç i efectiva en les seves funcions en aquests primers anys de mil·lenni. Calia –i cal– fer del nostre un **Parlament del segle XXI**.

Com ha de ser aquest Parlament del segle XXI?

Això es tradueix a fer del nostre un Parlament proper al país, proper a les persones i present arreu del territori.

Cal aconseguir que la cambra legislativa catalana visqui en contacte permanent i directe amb la realitat, amb el dia a dia del país; cal immediatesa en uns temps en què el temps precisament ha esdevingut la clau dels èxits o els fracassos; cal treure el màxim profit de les noves possibilitats d'informació i comunicació del nostre temps, de les noves tecnologies, i cal també un Parlament amb veu i participació en el projecte europeu, vinculat a altres parlaments i altres regions europees, independentment de les fronteres estatals.

Probablement, aquestes són també les bases del que ha de ser el parlamentarisme del segle XXI. Atenció: vàlides no només per a Catalunya.

Què s'ha fet en el primer any perquè així fos?

Sense renunciar a la feina iniciada en anteriors legislatures, ans al contrari, aprofitant-ne l'impuls i mirant sempre d'anar un pas més enllà, des del primer moment s'apostà decididament per un:

🗨️ PARLAMENT OBERT

Això vol dir un Parlament identificat i conegut per totes les catalanes i tots els catalans. Vol dir obrir les portes i facilitar els diferents usos dels seus espais per tal que la ciutadania senti el que la nostra institució és: la casa del poble, la casa de tots i totes.

I així, hem acollit **157** actes institucionals i **217** audiències oficials; hem rebut **719** grups de visitants, i hem col·laborat amb un centenar de centres escolars a través dels anomenats *projectes educatius*; fins a sumar **55.339 persones**, que, guiades pel personal de la cambra, han passejat pel centre polític del nostre país, comptabilitzant també les **2.284** persones que han assistit de públic a les sessions plenàries.

🗨️ UN PARLAMENT PROPER AL TERRITORI

El nostre Parlament té la seu al parc de la Ciutadella, a Barcelona, a la capital de Catalunya, i és lògic que així sigui. Però això no vol dir tancar-s'hi i esperar que el país vingui. El Parlament ha de fer-se present arreu del país, no només actuar sobre tot ell, sinó fer-s'hi present, o com diu l'expressió bíblica: fer-se carn.

Consegüentment, al marge de l'activitat i la mobilitat de les diputades i dels diputats territorials, com a president del Parlament he fet **215 visites institucionals i actes externs**, inaugurant o tancant jornades,

exposicions i festes majors, pronunciant conferències, participant en multitud d'actes, com les **celebracions de 25 anys d'ajuntaments democràtics** que enguany s'han commemorat arreu del país... Visites que m'han permès **adreçar-me a molts ciutadans i ciutadanes**, però també escoltar, **escoltar el batec del país**, allò que viu i que vol el nostre poble.

No vull oblidar que també en aquesta tasca han participat la resta de **membres de la Mesa del Parlament**, que han estès així la presència de la nostra institució per tots els racons del territori. Aprofito l'avinentesa per agrair-los la seva valuosa tasca i col·laboració, alhora que la seva bona predisposició i, sobretot, el seu sentit institucional.

UN PARLAMENT PRESENT EN LA XARXA INSTITUCIONAL

Per altra banda, la globalització ens obliga a tenir veu a l'exterior del país. El món del segle XXI es construeix a través de xarxes internacionals. En la denominada *aldea global*, el que es demana és la participació en projectes globals tot aportant i alhora preservant els fets diferencials, per tal de conjugar esforços cap a objectius ambiciosos sense perdre identitat ni sobirania.

Catalunya necessita, doncs, implicar-se també fora de les seves fronteres, per tal de mantenir viva la identitat, de mantenir vius els nostres drets. Cal ser presents en tots els àmbits territorials possibles, siguin regionals, nacionals, estatals, europeus o internacionals, és a dir, participar del món global, ja que defensar la identitat pròpia, en el món actual, no vol dir tancar-se en una closca, sinó al contrari: és una exigència del món global, que s'alimenta de la diversitat, que té en compte el valor afegit dels valors diferencials.

Conscients d'aquest aspecte, alhora que en l'agenda del nostre país s'introdueixen temes d'abast europeu (el Tractat constitucional, el reconeixement de la llengua, etc.), el primer any de la legislatura, des de la institució que represento, hem treballat amb insistència per jugar un paper protagonista en la xarxa institucional i així fer sentir la nostra veu i defensar la nostra visió en la globalització.

Fruit d'aquest intens treball, el passat **26 d'octubre**, a la ciutat de Milà, fou atorgada al Parlament de Catalunya la **Presidència de la CALRE (Conferència d'Assemblees Legislatives Regionals d'Europa)**.

Fins a l'octubre de l'any vinent, quan acollirem la sessió plenària anual de la CALRE, el Parlament de Catalunya presidirà l'organisme que actua com a node d'unió entre els parlaments regionals de la Unió Europea que posseeixen competències legislatives.

Aquesta és una oportunitat per a estirar de les regions europees. Catalunya sempre ha estat referent d'una idea d'Europa més enllà dels estats, amb reconeixement de les regions i les nacions que la integren, més enllà de les fronteres i les estructures estatals.

La Presidència de la CALRE pot servir per a fer més evident el nostre lideratge a favor d'Europa, però d'una Europa que ha d'anar més enllà dels estats –insisteixo, més enllà dels estats.

Com que la CALRE no és gaire coneguda entre la nostra societat, permetin-me que en faci un apunt.

Fundada l'octubre de 1997, la CALRE representa actualment 74 parlaments regionals i més de 200 milions de ciutadans de la Unió

Europea. Els representa en tant que els parlaments regionals no només expressen una visió política, sinó també una identitat, i en tant que ocupen una posició ideal per a protegir el caràcter social i cultural dels processos de globalització i unificació.

Catalunya té, doncs, l'oportunitat de liderar activament la defensa d'una Europa més propera a les persones, més propera a la seva realitat, tant social com econòmica. Europa no és només una cooperació d'estats; Europa són també regions i nacions que cooperen més enllà de les fronteres estatals, són també persones amb drets individuals i col·lectius, culturals i lingüístics, que cal respectar i garantir molt més del que s'ha fet fins ara.

El paper actiu i protagonista de les regions a la UE és necessari per al manteniment de la salut democràtica, per a garantir la representativitat de les persones i els pobles, per a la mateixa legitimitat de la UE; és necessari per a la lògica de la raó i la utilitat i per a reafirmar el principi de subsidiarietat que propugna la UE, amb fets i no només amb discursos.

Les cambres legislatives regionals no volen estar obligades a tenir un paper passiu en la construcció de la UE, sinó que, al contrari, conscients de la utilitat i la potencialitat de la seva aportació al projecte europeu, volen enriquir-lo.

La CALRE és l'instrument que coordina i impulsa aquesta voluntat i, ara, tot exercint la seva presidència, el Parlament de Catalunya té la responsabilitat d'avançar en el reconeixement i el suport a la diversitat cultural i lingüística; en l'establiment de mecanismes estables de participació dels parlaments regionals en els processos de decisió i posada en pràctica de les polítiques de la UE, i en la col·laboració entre els parlaments regionals i el Parlament Europeu. El Parlament ha d'agilitar els

fluxos d'informació i comunicació entre els parlaments regionals i entre aquests i les institucions comunitàries, i, especialment, ha d'impulsar l'aplicació del principi de subsidiarietat, el gran repte de l'Europa post-Tractat.

En definitiva, la **CALRE** ha de **teixir la xarxa** que ha de permetre als **parlaments regionals integrar-se plenament en els processos polítics del conjunt de la UE** i, alhora, fer-ne una institució-xarxa propera a la realitat social i econòmica que s'obre pas al segle XXI.

A més del repte i l'oportunitat que comporta la CALRE per a la nostra cambra, hem mantingut una intensa activitat de projecció exterior per tal de defensar el paper de Catalunya i la seva cultura en l'entorn institucional de la globalització, activitat que ens ha portat fins al **Marroc, Euskadi, l'Argentina, Escòcia o Mèxic**, per tal d'establir **acords de col·laboració**, contactar amb les catalanes i els catalans que hi viuen i anar teixint amb altres parlaments els lligams institucionals que el nostre país necessita.

De la mateixa manera, la nostra cambra ha rebut les **visites** de cònsols, ambaixadors i ministres d'altres estats, des de la **Xina** fins a **Puerto Rico**.

Hem acollit representants dels **parlaments d'Escòcia i Voralberg**,

i també una reunió de la Comissió de Cultura, Ciència i Educació de l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa.

Així mateix, per abordar el tema de la llengua i de les relacions de la CALRE amb el **Parlament Europeu**, ens hem entrevistat amb els seus presidents, **Pat Cox i Josep Borrell**, i hem arrencat compromisos importants per al reconeixement del paper de les regions i els pobles a Europa.

Però mirar cap a Europa no vol dir pas deixar de mirar l'entorn més proper. Per això hem seguit participant en les reunions i activitats que porta a terme la **Coprepa (Conferència de Presidents de Parlaments Autònoms de l'Estat Espanyol)**.

💡 **PARLAMENT MODERN (NOVES TECNOLOGIES)**

Com deia, en l'era de les tecnologies de la informació i la comunicació, el temps ha esdevingut un factor determinant.

És en aquest àmbit que el Parlament necessitava portar més enllà la immersió en les noves tecnologies per a no perdre el pols de la realitat del país, per a estar-hi a sobre, independentment de les distàncies.

Aquest era un objectiu ja present en l'anterior legislatura que mirem de potenciar i fer realitat en la present.

Amb aquest objectiu s'ha renovat la **web del Parlament**, per tal de permetre la interactivitat i la connexió permanent amb la nostra cambra, per a facilitar la consulta de qualsevol aspecte referent a la molta feina que s'hi fa i per a possibilitar el contacte directe entre la ciutadania i la institució.

Així mateix, hem posat en funcionament el **Canal Parlament**, per tal de fer arribar allò que té lloc a la nostra cambra fins als menjadors de totes les cases.

Aquest canal va començar les emissions en proves el 17 de novembre de 2003, l'endemà de les eleccions al Parlament. Començava llavors un projecte pioner a tot Europa, ja que el Parlament de Catalunya és la primera cambra legislativa no estatal de tot el continent que emet espais televisius i que ha desenvolupat un projecte de canal de televisió propi.

Aquesta fita va ser possible gràcies al conveni de col·laboració signat amb la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió (CCRTV) per a emetre a través del Canal 3/24, de Televisió de Catalunya, a falta d'una freqüència pròpia per a fer-ho i en espera del desenvolupament de la nova televisió digital terrestre.

En aquesta programació pròpia s'hi han inclòs les sessions plenàries emeses en directe, les retransmissions en diferit de les comissions i de les sessions de control al Consell Executiu, i també reportatges sobre les funcions i l'activitat del Parlament i sobre els nostres diputats i diputades.

En darrer lloc, però sense que sigui menys important, s'ha proporcionat a totes les diputades i tots els diputats el que s'ha anomenat **oficina mòbil**, amb ordinadors portàtils i connexió a les noves xarxes de comunicació, per tal que puguin complir les seves funcions des de qualsevol lloc, en qualsevol moment. Em plau especialment veure com amb aquests projectes hem esdevingut model per a altres cambres parlamentàries, en les quals hem influït.

En la mateixa línia d'assolir més immediatesa, especialment amb relació al debat, control i impuls de l'activitat del Govern, hem modificat també el **calendari de sessions plenàries**, augmentant-ne el nombre per tal que fossin més *actuals* i vigents. Encara no hem assolit el ritme desitjat, perquè estem en una fase d'ajustament, però anem pel camí d'aconseguir-ho.

No es tracta que els representants del poble i el personal de la cambra treballin més, que ja ho fan molt –malgrat que de vegades no es vegi ni es reconegui prou–, sinó d'ordenar millor la molta activitat que es porta a terme i donar-li més continuïtat i immediatesa.

En què estem treballant?

S'ha fet molta feina.

Però, durant aquest primer any, al Parlament no s'ha fet només allò que és palpable i que hom pot ja veure.

També s'ha treballat en altres objectius que hauran de completar-se més endavant, al llarg de la legislatura.

Permetin-me que en faci algunes referències i que comenci pel dibuix marc del nostre futur:

EL NOU ESTATUT

Com deia, ara es tracta de pensar sobre el nostre passat recent, el present i el futur, sobre quin **encaix o desencaix** volem per a Catalunya, per a les nostres institucions, en l'Estat espanyol. Es tracta de reflexionar sobre quin paper han tingut fins al moment i quin poden tenir en el futur, d'establir nous nivells d'autogovern i garantir-ne l'exercici.

És en aquest sentit que l'Estatut, en tant que marc on desenvolupar el nostre futur, **necessita unir forces**. Exigeix **un front comú, del poble de Catalunya, dels seus representants polítics**, per sobre d'interessos parcials a curt termini. Es tracta del futur de totes i tots els qui vivim a Catalunya.

Permetin-me, doncs, **una crida a la responsabilitat**. Som en un moment en què cal mirar més enllà dels conflictes del dia a dia; ens cal ser conscients que ho hem de fer bé; cal que d'aquí a uns anys, quan mirem la feina feta, quan mirem la realitat del nostre país, **puguem sentir-nos orgullosos** del que hem fet.

I la **responsabilitat, l'orgull**, no han de cenyir-se només als **ponents de la reforma**, o als negociadors del nou sistema de finançament. De fet –i per això s'han obert mecanismes de participació d'entitats i de la ciutadania–, la seva elaboració, acceptació i desenvolupament seran un o altre en funció del **suport i implicació de cadascun dels catalans i catalanes**.

Confio, doncs, que, d'aquí a uns anys, totes i tots els catalans puguem sentir-nos satisfets i orgullosos del que hem fet, de l'Estatut que estem ara dibuixant.

Aquest ha de ser **l'Estatut de tothom**, l'Estatut que ha d'ajudar a construir la Catalunya del segle XXI. Hi estan en joc les possibilitats o, si no n'hi ha, les impossibilitats de prendre les decisions necessàries per a resoldre els problemes que ens afecten i de tenir o no tenir els instruments per a fer front als reptes d'ara i dels propers anys. Catalunya, per història, per vitalitat econòmica i social, per cultura, per tradició, per la seva gent, és una nació, una nació mil·lenària, i l'Estatut cal que reculli aquesta realitat, però, sobretot, cal que la materialitzi. És a dir, l'Estatut ha de servir també per a concretar en quins termes es pot desenvolupar la nació.

Ens calen, per tant, grans dosis de **consens**. El nostre és un país ideològicament plural, que cultiva el pensament crític i el diàleg. Hem de recordar que per a l'aprovació del nou Estatut calen com a mínim 90 vots favorables dels 135 diputats i diputades del Parlament de Catalunya.

Caldrà que els representants polítics tinguin molta **imaginació**. Quan les posicions són obertament enfrontades, quan sobre un tema les perspectives són totalment oposades, quan les opcions es mouen entre

l'espasa i la paret, cal ser imaginatius i reconduir les qüestions per a trobar una sortida alternativa: sempre existeix.

És necessari, però, defugir els dogmes i evitar limitar-se a repetir veritats que no ho són. Ara és el torn de dibuixar, de dissenyar, els **instruments** polítics i institucionals per a la nova realitat, per al futur, **fins que calgui tornar a canviar-los. Sense por.**

I ens caldrà **ambició**. Si no hi ha ambició de millorar les coses, l'esforç no haurà valgut la pena, el nou Estatut no tindrà cap sentit i haurem perdut uns anys irrecuperables per al desenvolupament i el progrés de Catalunya, en un entorn de canvis que no s'atura, que no espera els qui es distreuen en disputes estèrils.

De tot això n'haurien de ser conscients els líders polítics, els parlamentaris i parlamentàries de la ponència redactora i tots i cadascun dels 135 diputats i diputades que finalment hauran de votar el text definitiu del nou Estatut.

Amb aquest esperit, en exercici de les seves funcions, **la ponència** –en dono fe– està treballant força, després d'escoltar els principals agents socioeconòmics del país i les aportacions directes de més de 40 entitats representatives de la societat civil catalana.

Així mateix, a més de seguir el procediment pertinent, la nostra institució ha volgut enriquir el debat entorn de l'elaboració del nou Estatut mitjançant la celebració de **5 jornades**, tot coincidint amb la celebració dels **25 anys de l'Estatut d'autonomia vigent**, que han tractat cinc temes específics i troncats de l'Estatut:

- *les competències*

- *el fet diferencial*
- *l'organització territorial*
- *les institucions de la Generalitat*
- *el sistema de finançament*

Amb aquestes jornades, hem volgut fer una aportació a la memòria recent del nostre país, alhora que una aportació científica per a complementar el debat i la participació amb la col·laboració de polítics i de prestigiosos experts polítics, juristes i historiadors, i afegir així un gra de sorra a la cultura del diàleg, el debat i el pensament que caracteritzen el poble català.

En qualsevol cas, després d'aquesta explicació, confio que haurà quedat clar que **qui realment està fent l'Estatut és la ponència parlamentària**. Reivindico per als diputats i diputades la paternitat/maternitat del projecte, més que res perquè de vegades tinc la sensació que estem generant una certa confusió.

És evident que caldran moltíssimes complicitats per a l'aprovació de l'Estatut. Complicitats polítiques i socials, governamentals i no governamentals, és a dir, d'una transversalitat exemplar. L'Estatut, per anar bé, ha de ser de tots, ha de néixer de la voluntat col·lectiva de tots els grups polítics, i això, ara per ara, només ho garanteix el Parlament de Catalunya.

Amb relació a l'Estatut, permetin-me encara una reflexió especialment important. D'entrada, demano formalment i de manera solemne a tots els

partits, als seus líders i dirigents, que siguin conscients que ja són protagonistes de la història del nostre país i que encara ho poden ser més.

Fixem-nos-hi bé. Primer, estem redefinint el nostre marc competencial: nou Estatut i nou finançament. Per tant, posem les bases per a definir la Catalunya de, com a mínim, el primer terç del segle XXI.

Segon, tenim el compromís ferm del president del Govern espanyol, Sr. Rodríguez Zapatero, que allò que s'aprovi al parc de la Ciutadella, al Parlament de Catalunya, serà respectat per les Corts Generals i, consegüentment, aprovat.

Per tant, esgotat l'actual model, esgotada l'actual estructura juridicopolítica i financera, tenim l'obligació d'obrir un període que resolgui aquest esgotament i que ens projecti cap al futur. Tenim l'opció de crear un nou marc i ens diuen que tenim la complicitat manifesta del Govern central.

Deixin-me dir, amb tota sinceritat, que si l'Estatut no és una realitat aquesta legislatura, el fracàs serà sonat, també serà històric, i els ciutadans i ciutadanes d'aquest país tindran tot el dret no només d'estar enfadats o desencisats, sinó de passar-nos-en comptes. Vull dir, doncs, que no hi ha excuses que valguin.

Insisteixo. Tenim, TOTS i TOTES, una oportunitat històrica que no podem desaprofitar.

Tenim l'oportunitat de fer un gran pas endavant, no pas una petita passa, sinó un gran pas.

Estic segur que fugirem d'interessos partidistes i aconseguirem aprovar el text que necessita Catalunya i portar-lo a les Corts generals de l'Estat abans de finalitzar el 2005. Si no és així, el món polític català haurà fracassat i tot el país hi sortirà perdent econòmicament, socialment i nacionalment.

I dic *fracàs del món polític català* perquè ningú no ha d'oblidar que la gran majoria de partits polítics catalans, els que estan representats al Parlament amb 120 dels 135 diputats, van presentar-se davant la ciutadania en les darreres eleccions proposant la reforma del nostre Estatut.

Si no hi ha nou Estatut, no hi ha canvi. El nou Estatut és imprescindible per a començar els canvis polítics que necessita Catalunya, i ni de bon tros em refereixo només a l'acció del nou Govern. De la mateixa manera que Catalunya no pot avançar mai si no hi ha un punt de confluència entre totes, o pràcticament totes, les forces polítiques, pel que fa al desenvolupament del nostre autogovern, el nou Estatut, és també imprescindible refer ponts amb els partits de l'oposició.

És a dir, l'Estatut necessita entesa entre els partits polítics catalans

i, a la inversa, per a recuperar la tradicional entesa entre els partits polítics catalans, ens cal tirar endavant tots junts aquest Estatut.

I amb vista al futur, aquells que puguin pensar que la urgència plantejada no existeix, permetin-me fer la pregunta: si no som capaços de presentar als catalans i catalanes un nou Estatut ambiciós, quina credibilitat tindrem si més endavant es torna a plantejar obrir de nou un altre procés de reforma estatutària?

Com he dit abans, podem ser protagonistes de la història i –atenció– hi estic d'acord: cap més derrota, cap ni una! S'ha acabat l'època dels herois i dels màrtirs. Però, matiso, necessitem una victòria, necessitem un triomf col·lectiu important. I remarco, res de petit: **si no hi ha ESTATUT I FINANÇAMENT, no hi ha canvi a Catalunya.**

Ara ho podem aconseguir. Ara podem girar el curs de la història i canviar les derrotes per victòries: el nou Estatut i el nou finançament ens en donaran la mesura exacta.

NOVA LLEI ELECTORAL

Però si el nou Estatut és un repte, aprovar una nova llei electoral és un compromís del pacte de govern, com també un compromís electoral de tots els grups parlamentaris, i és, per tant, una obligació de tots els qui integrem el Parlament del segle XXI.

Durant 25 anys el nostre Parlament s'ha vist renovat amb una fórmula provisional que va quedar fixada transitòriament per l'Estatut del 1979.

En aquests 25 anys les circumstàncies demogràfiques del nostre país han variat. Per això, és necessari dotar-nos d'una nova llei electoral que faci plenament efectiu el principi de representació democràtica, sense oblidar tampoc la representació de totes les zones del territori de Catalunya.

Conciliar les diverses posicions dels partits polítics en aquest tema no és una feina fàcil, però s'ha d'abordar amb decisió i amb esperit de consens si volem garantir que la veu de tots els catalans i les catalanes arribi al Parlament.

🔦 ACTES DE CELEBRACIÓ DELS 25 ANYS DEL PARLAMENT

El **20 de març de 2005** s'escaurà el 25è aniversari de les primeres eleccions democràtiques, després de la dictadura i un cop recuperades les llibertats democràtiques i l'autogovern de Catalunya. Aquests 25 anys de vida del Parlament hauran estat el període més llarg de pervivència continuada de la institució parlamentària de Catalunya en la història moderna i contemporània. El Parlament, com a màxima institució representativa del poble de Catalunya, vol celebrar aquesta fita històrica amb la realització de diverses activitats que han de servir per a recordar la nostra història i per a marcar els nostres objectius per al futur.

Entre aquestes activitats cal destacar:

- Una **exposició itinerant** per ciutats representatives de Catalunya, amb el nom de ***El Parlament: història i futur***.
- L'edició del llibre i DVD ***Eleccions al Parlament***, recull de les eleccions al Parlament d'aquests 25 anys.
- L'edició del llibre ***Usos i transformacions del Palau del Parlament***, entorn de la història del Palau que ara acull la nostra cambra.
- ***Manual de tècnica normativa***, edició d'un llibre de tècnica legislativa que recull els criteris tècnics d'elaboració de les lleis.
- ***El Parlament dels nens***, edició il·lustrada sobre el Parlament adreçada al públic infantil i explicativa del significat de la institució i de les seves funcions.
- Un **Ple extraordinari** commemoratiu de l'aniversari de la constitució del Parlament.

LA MODIFICACIÓ DEL REGLAMENT

Aquells que segueixin de prop la quotidianitat parlamentària, aquells que algun cop hagin assistit als nostres plens, deuen saber que alguns aspectes del procediment de la cambra necessiten una modificació urgent.

En els temps actuals, en aquests temps de canvis a què feia referència al principi, el nostre Reglament és en alguns punts arcaic, poc eficient.

Aquest és un fet del qual els qui treballem en el legislatiu català som plenament conscients des de ja fa temps. Per aquest motiu, s'està abordant l'actualització del Reglament de la cambra amb l'objectiu d'agilitar la tasca parlamentària, però sense perdre mai el rigor, el debat i la reflexió propis de la nostra institució.

Aquesta és una fita important per tal d'aconseguir més immediatesa –la rigidesa i l'anquilosament de l'actual en són clars obstacles– i més eficiència en la tasca dels representants polítics del poble, i, alhora, per a eliminar obstacles i barreres que dificulten l'interès i la participació de la ciutadania.

El Parlament és una de les cambres legislatives més plurals que hi ha a l'Estat espanyol.

La presència de cinc grups parlamentaris, formats per set partits polítics i dues plataformes cíviques, garanteix una diversitat política que enriqueix el debat d'una forma molt considerable.

Per això, és important que el Parlament tingui un Reglament àgil, capaç de canalitzar una activitat parlamentària tan plural.

Aquesta modificació camina lentament, amb passes segures, i, en tant que tots els grups parlamentaris són conscients de la seva necessitat, no dubto que no trigarem a consensuar un nou Reglament que permeti fer més fàcil i bé la feina de tots (Govern i oposició, diputats i diputades) i que en faciliti el seguiment i l'atenció de la ciutadania.

GESTIÓ DELS ESPAIS DE L'EDIFICI DEL PARLAMENT

Finalment, hem iniciat una tasca pendent. Fa més de 72 anys, quan Josep Tarradellas, llavors conseller de Governació del Govern de la Generalitat republicana, coordinava l'adaptació de l'espai que havia d'acollir la cambra legislativa catalana, se li va dir que en pocs mesos el museu es traslladaria per tal que el Parlament tingués l'espai necessari per a desenvolupar les seves funcions.

Aquells mesos han estat 72 anys, però, ara sí, ara el MNAC s'ha traslladat al Palau Nacional de Montjuïc –precisament avui, a aquesta hora, coincideix que té lloc l'acte públic d'inauguració– i ha deixat lliures els espais que fins ara ocupava.

Immediatament s'han començat les obres i la reordenació d'espais del Parlament, per tal que la tasca dels grups parlamentaris, dels diputats i diputades i del personal al servei de la nostra institució pugui portar-se a terme en condicions de treball dignes.

A partir d'ara podrem gestionar tots els espais per tal de resoldre la problemàtica existent en un Parlament que fins ara tenia i té tradició, però que li faltaven metres.

Dit d'una altra manera, finalment tenim les quatre parets, el terra i el sostre. Tot l'espai. Ara, doncs, cal saber com repartirem aquests àmbits, quines són les necessitats immediates i de futur que tenim i, per tant, com ho hem d'abordar tot plegat. És evident que s'obren interrogants, als quals anirem donant resposta gradualment.

Sigui com sigui, el que sí que puc anunciar com a realitat és que quan comenci el proper període de sessions tots els diputats i diputades del nostre Parlament tindran per fi un despatx on desenvolupar, en condicions, la seva tasca.

Oficina mòbil, recordin, i despatx de treball. Hem fet una bona progressió.

Reflexions personals entorn d'aquests temps de canvis

Permetin-me, finalment, fer un parell o tres de reflexions entorn d'aquests temps de canvis, no pas de balanç, sinó de perspectiva de futur.

Primer, m'agradaria parlar de país, de nació.

Encara hi ha veus que, quan el que s'anomena *l'agenda política de Catalunya* situa entre les seves prioritats aspectes lligats a la nostra llengua, a la nostra identitat nacional, als nivells d'autogovern..., s'alcedient que aquestes no són ni han de ser les preocupacions de la societat, que l'important és que la gent tingui sostre, tingui feina, que hi hagi polítiques socials.

El cert és que l'agenda política catalana al llarg d'aquest primer any de legislatura ha estat protagonitzada fonamentalment per temes anomenats *nacionals*.

Hi ha dues raons fonamentals perquè així sigui i perquè ho segueixi sent:

ho seguirà sent fins que, per una banda, no aconseguim la normalitat nacional del nostre país, la normalitat en l'ús de la nostra llengua,

i per l'altra, fins que Catalunya no disposi de l'autogovern i els instruments propis necessaris per a donar resposta als seus problemes.

És a dir, per una banda, l'exercici de la identitat nacional no treu ni un bocí d'esforç al desenvolupament de polítiques socials. Que se sàpiga, fins al moment, demanar que es parli català a la UE no encareix el preu dels

pisos ni del menjar, ni genera dèficits sanitaris. És a dir, no perjudica en res la nostra societat.

I en canvi, el fet de no poder usar amb normalitat la nostra llengua, de tenir segrestats documents de catalanes i catalans com a botí de guerra en una ciutat de l'Estat espanyol, que es faci l'impossible per evitar que les seleccions esportives catalanes competeixin internacionalment, sí que genera un cert malestar social, sí que afecta les nostres aspiracions i satisfaccions i el benestar de la ciutadania, en tant que les nostres llibertats queden limitades.

Per altra banda, cada cop és més evident que molts dels problemes que afecten el conjunt de la societat catalana es podrien resoldre millor si les respostes polítiques es poguessin donar des de Catalunya.

Ens cal disposar de més autogovern, **tenir les mans més lliures en el terreny competencial** i, evidentment, millorar el nostre **finançament**, clau de volta de les polítiques, especialment les socials.

Catalunya arrossega any rere any un dèficit fiscal massa elevat amb l'Estat espanyol, circumstància que frena qualsevol intent de donar resposta als reptes que té el nostre país en aquests temps de canvis.

Avui aquest discurs no és patrimoni de cap grup polític: és patrimoni d'uns quants, i això és molt important. Com també és important que aquest discurs hagi estat assumit per l'activa societat civil, econòmica i empresarial catalana.

Però parlar de més autogovern és parlar també de donar resposta al repte, no pas problema, de la immigració.

Les onades migratòries són inevitables i que siguin positives o negatives per a Catalunya dependrà, sobretot, de com puguem integrar els nouvinguts en el projecte de país i de com puguem mantenir un estat de benestar per a tots, per als qui ja hi som i per als qui hi arriben.

Això vol dir ampliar les polítiques socials i abordar-les des de la proximitat, i això significa diners.

Cal fer front al repte i aquest és complicat perquè genera contradiccions i requereix un esforç econòmic, fortes inversions de caire social, etc.

Però no podem ni volem amagar més el cap sota l'ala: Catalunya necessita les competències i el finançament suficients per a executar les polítiques necessàries.

El mateix succeeix amb els efectes de la globalització, amb les deslocalitzacions, amb les desigualtats que pot causar la diferència d'accés a les noves tecnologies... Per no parlar d'aspectes concrets com la manca d'infraestructures, l'articulació del territori, la formació i l'educació, les llistes d'espera en la sanitat o el seu tan comentat dèficit econòmic.

En uns casos ens falten competències; en d'altres, finançament, i en molts, ambdues coses.

L'economia, el finançament del nostre Govern i dels nostres ajuntaments – que vull reconèixer i recordar que també fan país, també fan nació– i l'ús que es fa dels nostres impostos són factors determinants per a la nació del segle XXI.

Al cap i a la fi, parlar de diners, d'impostos, és parlar de les polítiques públiques, de les iniciatives empresarials, de la compra de la setmana a cadascuna de les cases...

L'economia és la clau de volta de la nació ja que és el que ens permet, o no, de fer i desfer segons la nostra voluntat. No ho és tot, però, en el finançament, en els impostos i en l'evolució de la nostra economia, ens hi va el benestar, l'individual i el del país.

En definitiva, resulta evident que **parlar de nació és parlar també de polítiques socials. I a la inversa.**

La consciència nacional, el sentiment d'identitat nacional, per als qui no és un fet sentimental que es remunta a les seves arrels, es basa en la identificació amb uns principis, uns valors, un projecte de país lligat al benestar, del qual ens puguem sentir orgullosos.

És en aquest sentit que el **futur de la nostra nació i del benestar social estan íntimament lligats, en ambdues direccions.**

La nació catalana del segle XXI demana més llibertats, per tal com necessita menys tuteles: Catalunya necessita eines i instruments propis per a portar a terme les polítiques que els canvis econòmics i socials exigeixen.

Socialment, ens cal integrar al projecte de nació totes i tots els catalans, ja que hi està en joc la nostra identitat i el benestar de tots, però també ens cal una acció exterior que permeti potenciar la nostra economia en un context de globalització, en què cal generar totes les sinergies possibles amb els territoris que ens envolten.

No és el mateix definir i donar respostes al repte de la immigració des de Catalunya que des del Govern central;

no és el mateix demanar i esperar que amb els nostres impostos algun dia es puguin determinar les infraestructures que necessiten les empreses i els ciutadans que executar-les directament;

no és el mateix el tracte amb Europa plantejat de manera directa que haver d'esperar el fruit de la negociació portada per un altre;

fins i tot, no és el mateix una relació amb l'Estat imposada que una relació pactada i acceptada democràticament per la ciutadania.

Però deixin-me fer un advertiment i insistir en un aspecte, perquè de vegades sembla que hi ha qui perd la perspectiva. Tots aquests objectius –és a dir, nou Estatut, nou finançament, millors infraestructures, relacions amb la UE, protecció de la identitat nacional– **no són una meta per si mateixos, no són un punt final, sinó un punt de partida** per tal que aquest país funcioni.

En aquest sentit, l'Espanya plural de què tant es parla darrerament només té sentit si es comencen a veure avenços en aquests àmbits, si s'avança portes enfora i portes endins cap a un escenari que ens permeti, llavors sí, avançar cap a una Catalunya on es pugui viure millor, on es garanteixin plenament els nostres drets i llibertats.

Finalment, deixin-me fer una reflexió que va més enllà del que estem parlant.

Hi ha alguns aspectes de la política, del fet de fer política, que de vegades són preocupants.

Per exemple, és preocupant la manca de connexió entre allò teòric, allò que podem defensar en discursos, programes electorals, conferències i declaracions de bones intencions, i allò que després passa de debò, allò que a la pràctica ha d'esdevenir una realitat.

Imaginïn vostès un arquitecte, un gran arquitecte. Grans idees, projecció de brillants edificis i, a més, solucions imaginatives per a racionalitzar millor l'energia, fer més còmodes les cases, etc. I aquest arquitecte dibuixa plànols i més plànols, plànols en color, plànols en tres dimensions... I encara més plànols. Però no surt mai dels plànols.

Si l'edifici no es construeix, l'arquitecte pot ser genial, però la genialitat es queda en el paper. Oi que vostès no coneixen cap arquitecte que sigui així? S'imaginem que Gaudí s'hagués quedat només en plànols, que haurien estat, això sí, boniques làmines, excepcionals obres d'art, segurament?

Amb més intensitat o menys, amb més fortuna o menys, amb més èxit o menys, però totes i tots els arquitectes veuen els seus plànols fets realitat. Tanmateix, si traslladem aquest exemple a la política, massa sovint els plànols es queden en dibuix sobre el paper, les cases no s'acaben construïnt i això no pot ser.

Cal un canvi radical en la manera de fer política. Hem de fer realitat allò que prediquem. Hem de trencar barreres: la de la mediocritat, la de la hipocresia, la de la manca de transparència, però també la barrera que sempre acaba deixant-ho tot tal com estava.

No és moment de tenir por dels canvis, perquè el món està canviant. No és moment per a pecar d'excessiva prudència, no podem ser garrepes en les nostres ambicions.

No podem ser covards ni conservadors amb el que tenim, perquè el que tenim no és suficient per a encarar els reptes que ens esperen. No podem passar-nos la vida fent petites passes per avançar eternament per un camí que no porta al futur, per un camí que ja és cosa del passat.

L'*statu quo* existeix i manté la seva força, però s'està transformant arreu. L'actual perd part del seu sentit, de la seva utilitat, i no podem tancar els ulls, no podem seguir veient sempre les coses des de la mateixa perspectiva.

Siguem imaginatius i valents. Fem l'exercici de plantejar noves perspectives, noves visions, nous escenaris, més adients per al nostre país. Des del diàleg, sense violència, però amb fermesa: **és hora de grans avenços.**

Crec que en algun moment d'aquesta conferència he dit que vivim en temps de canvis. Doncs bé, Arthur C. Clark va escriure: «*L'única possibilitat de descobrir els límits del que és possible és aventurant-se una mica més enllà, cap a l'impossible*».

Aquest missatge, que serveix per a tants àmbits, defineix l'esperit de la inquietud científica, però també l'esperit inquiet de totes aquelles persones que somnien, que somniem que les coses sempre poden ser millors.

Moltes gràcies.